

Curtea de Apel Chișinău, Colegiu Civil
Mun. Chișinău, or. Chișinău, Teilor 4

Tel.:(022) 409-209; (022) 40-92-09; fax.(022) 63-53-55;; E-mail: cac@justice.md

Scrisoare de expediere a actului judecătoresc

Data: 16.07.2024

Nr 2188 din 16.07.2024

Nr. Dosar: 2-22181441-02-2rc-18042024

Intimat	COOPERATIVA DE CONSTRUCȚIE A GARAJELOR NR.34	CHIȘINĂU, L.Deleanu 34
Recurent	Consiliul mun.Chișinău	CHIȘINĂU, Ștefan cel mare și sfânt 83

Prin prezenta, *Curtea de Apel Chișinău, Colegiu Civil*, Vă expediază spre cunoștință copia deciziei din 27.06.2024 pe cauza civilă, nr. 2-22181441-02-2rc-18042024, Consiliul mun.Chișinău vs. COOPERATIVA DE CONSTRUCȚIE A GARAJELOR NR.34 - Acțiuni privind încasarea datoriei.

Atenție! Prezentul document conține date cu caracter personal. Distribuirea, prelucrarea și utilizarea acestora contrar prevederilor Legii nr.133 din 08 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal constituie o faptă sancționabilă în conformitate cu normele legale aplicabile.

Anexă: copia deciziei pe 03 file.

Judecător: Dorin Dulghieru

Executor: Tinca Zagorodnîi

DECIZIE

27 iunie 2024

municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ruxanda Pulbere
Andrei Cașcaval și Dorin Dulghieru

examinând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul declarat de Consiliul mun.Chișinău împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului, -

CONSTATĂ:

Poziția instanței de fond:

1. La data de 09 decembrie 2022, Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de chemare în judecată către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului.
2. La data de 27.01.2023, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34, a depus referință, solicitând totodată ridicarea excepției de tardivitate, cu respingerea acțiunii ca tardivă în partea încasării sumei de 945554,92 lei, pentru folosirea terenului în perioada 31.03.2011-31.12.2019.
3. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, instanța a admis parțial cererea Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.34 de ridicare a excepției de tardivitate și a respins parțial, ca fiind tardivă, pretenția Consiliului municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 în partea încasării sumei de 876639,30 lei, acumulată pentru folosirea terenului în perioada 31 martie 2011-09 decembrie 2019.
4. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 mai 2023 a fost corectată greșeala de calcul, strecurată în punctele 17 și 26 din motivare și dispozitivul încheierii nr.2c-3049/22 din 25 aprilie 2023 prin indicarea corectă a sumei în partea cărei se respinge acțiunea și anume: în loc de "876639 (opt sute șaptezeci și șase mii șase sute treizeci și nouă) lei 30 bani" a citi corect: "716147 (șapte sute șaisprezece mii una sută patruzeci și șapte) lei 88 bani".
5. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31.10.2023, s-au admis recursurile declarate de Consiliul municipal Chișinău și de către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34. S-a casat integral încheierile Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, 04 mai 2023 și 22 septembrie 2023, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierile casate în instanța de fond, în același complet de judecată.
6. La data de 03.01.2024, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 a depus cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de tardivitate, calculată pentru perioada 31.03.2011-31.12.2019.
7. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, s-a admis cererea Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.34 privind ridicarea excepției de

tardivitate. S-a respins ca fiind tardivă, pretenția Consiliului municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34, în partea încasării sumei de 945554,92 lei, acumulată pentru folosirea terenului cu număr cadastral 0100506799 din str.L. Deleanu 34, mun.Chișinău pentru perioada 31.03.2011-31.12.2019.

8. La data de 08.04.2024, Consiliul municipal Chișinău a contestat cu recurs încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii privind excepția de tardivitate.

Argumentele părților:

9. În motivarea cererii de recurs, a indicat recurentul că, nu este de acord cu încheierea instanței de fond, pe care o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

10. Relevă că, raporturile juridice între Consiliul municipal Chișinău și Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 au început în temeiul art.10 alin.(1) din Legea cu privire la prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului nr.1308 din 25.07.1997, potrivit căruia prețul normativ al pământului se stabilește la vânzarea-cumpărarea terenurilor, la arendarea lor, precum și în alte cazuri ce țin de activitatea economică.

11. Prin urmare, art.10¹ alin.(1) din legea menționată, în cazul în care proprietarii bunurilor privatizate sau ai întreprinderilor și bunurilor private nu au cumpărat sau nu au arendat terenuri aferente bunurilor și întreprinderilor menționate, de la aceștia, în modul și termenele fixate în conformitate cu legislația, se va încasa anual plata pentru folosirea terenului, stabilită în mod unilateral de consiliile locale, nu mai mică decât plata anuală de arendă, calculată conform art.10 alin.(11), și nu mai mare de 10% din prețul normativ al pământului, calculat pentru destinația respectivă. Plata specificată va fi încasată, în termenele fixate de consiliile locale pentru terenurile proprietate publică a unității administrativ-teritoriale sau de Agenția Proprietății Publice pentru terenurile proprietate publică a statului, pentru perioada cuprinsă între data adoptării de către consiliul local/Agenția Proprietății Publice a deciziei corespunzătoare și cea a încheierii contractului de vânzare-cumpărare sau de arendă.

12. Consideră că, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 se eschivează de la plata pentru folosirea terenului proprietate municipală, și respectiv prejudiciază bugetul public municipal.

13. În speță, datoria datează din data de 31.03.2011 din ziua când a fost stabilită plata pentru folosirea terenului unilateral, respectiv această datorie a ajuns prima la scadență, nefiind stinsă până la ziua de astăzi, astfel încât, acum intimatul Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 urmează să își onoreze obligațiunile și să achite datoria pentru perioada 31.03.2011-10.07.2022 în care a folosit și folosește în continuare terenul proprietate municipală, în lipsa acestor plăți obligatorii este prejudiciat bugetul public municipal.

Verificarea termenului de declarare a recursului:

14. În conformitate cu prevederile art.425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

15. La caz, încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, a fost contestată cu recurs la data de 08.04.2024, astfel încât, Colegiul civil consideră că recursul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de recurs:

16. Analizând legalitatea și temeinicia încheierilor contestate, prin prisma argumentelor invocate în recurs în cumul cu materialele pricinii, Colegiul civil consideră că, recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de fond, din următoarele considerente.

17. Conform prevederilor art.423 alin.(1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți

participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului.

18. În acord cu prevederile art.424 alin.(1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătoria.

19. În conformitate cu prevederile art.426 alin.(3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

20. Potrivit art.427 lit.a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

21. În conformitate cu prevederile art.1 CPC, legislația procedurală civilă a Republicii Moldova reglementează raporturile sociale referitoare la raporturile procesuale civile ce apar la înfăptuirea justiției de către instanțele judecătorești de drept comun în cadrul judecării cauzelor în acțiuni civile, precum și a altor cauze, date în competența lor de prezentul cod și de alte legi.

22. În conformitate cu prevederile art.5 alin.(1) CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

23. În temeiul art.9 alin.(1) și (2) CPC, instanței judecătorești îi revine un rol diriguitor în organizarea și desfășurarea procesului, ale cărui limite și al cărui conținut sânt stabilite de prezentul cod și de alte legi.

24. Colegiul constată că în temeiul art.10 alin.(1) și (3) CPC, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

25. Conform prevederilor art.27 alin.(1) CPC, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

26. În speță, Colegiul civil a stabilit că, la data de 09 decembrie 2022, Consiliul municipal Chișinău a depus cerere de chemare în judecată către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului.

27. La data de 27.01.2023, CCG-34 a depus referință, solicitând totodată ridicarea excepției de tardivitate, cu respingerea acțiunii ca tardivă în partea încasării sumei de 945554,92 lei pentru folosirea terenului în perioada 31.03.2011-31.12.2019.

28. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023 instanța a admis parțial cererea depusă de Cooperativei de Construcție a Garajelor nr.34 de ridicare a excepției de tardivitate și a respins parțial, ca fiind tardivă, pretenția Consiliului municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 în partea încasării sumei de 876639,30 lei, acumulată pentru folosirea terenului în perioada 31 martie 2011-09 decembrie 2019.

29. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 04 mai 2023, a fost corectată greșeala de calcul, strecurată în punctele 17 și 26 din motivare și dispozitivul încheierii nr.2c-3049/22 din 25 aprilie 2023 prin indicarea corectă a sumei în partea cărei se respinge acțiunea și anume: în loc de ”876639 (opt sute șaptezeci și șase mii șase sute treizeci și

nouă) lei 30 bani” a citi corect: ”716147 (șapte sute șaisprezece mii una sută patruzeci și șapte) lei 88 bani”.

30. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31.10.2023, s-au admis recursurile declarate de Consiliul municipal Chișinău și de către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34. S-a casat integral încheierile Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 25 aprilie 2023, 04 mai 2023 și 22 septembrie 2023, emise în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierile casate în instanța de fond, în același complet de judecată.

31. La data de 03.01.2024, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 a depus cerere prin care a solicitat ridicarea excepției de tardivitate, calculată pentru perioada 31.03.2011-31.12.2019.

32. Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, s-a admis cererea pârâtului Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 privind ridicarea excepției de tardivitate. S-a respins ca fiind tardivă, pretenția Consiliului municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34, în partea încasării sumei de 945554,92 lei, acumulată pentru folosirea terenului cu număr cadastral 0100506799 din str.L. Deleanu 34, mun.Chișinău pentru perioada 31.03.2011-31.12.2019.

33. În conformitate cu prevederile art.186¹ alin.(1) CPC, cererile depuse în instanța de judecată peste termenul de prescripție extinctivă, a căror tardivitate a fost invocată în faza de pregătire a cauzei pentru dezbatere judiciară de partea în proces, persoana în a cărei favoare a curs prescripția, de creditorul persoanei sau de către oricare altă persoană care are interes legitim, se examinează în fond doar după examinarea de către instanța de judecată a excepției de tardivitate. Dacă reclamantul a solicitat repunerea în termenul de prescripție sau solicită repunerea odată cu ridicarea excepției, instanța de judecată examinează excepția de tardivitate concomitent cu cererea de repunere în termen.

34. Drept urmare celor expuse, normele pertinente și jurisprudența CtEDO, Colegiul conchide că, în speță concluzia instanței de fond este una corectă în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate.

35. Așadar, prima instanță just a dedus că, speței îi sunt aplicabile atât prevederile Codului civil în redacția anului 2002, ca urmare făcând trimitere la prevederile art.267, 272, Cod civil în vigoare până la data de 01.03.2019 cât și dispozițiile Codului civil în redacția în vigoare din 01 martie 2019.

36. Potrivit prevederilor art.267 alin.(1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

37. Potrivit art.391 Codul civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), termenul general în interiorul căruia persoana poate să-și apere, pe calea intentării unei acțiuni în instanța de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani. Acțiunile privind apărarea drepturilor personale nepatrimoniale se prescriu numai în cazurile expres prevăzute de lege.

38. Potrivit art.394 Codul civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

39. Conform art.272 alin.(9) Cod civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), când este vorba de prestații succesive, prescripția dreptului la acțiune începe să curgă la data la care fiecare prestație devine exigibilă, iar dacă prestațiile alcătuiesc un tot unitar, de la data ultimei prestații neexecutate.

40. Totodată, potrivit art.395 alin.(6), Codul civil (în redacția în vigoare din 01 martie 2019), în cazul în care un debitor este obligat la prestații succesive, dreptul la acțiune cu

privire la fiecare dintre aceste prestații se stinge printr-o prescripție extinctivă separată, chiar dacă debitorul continuă să execute una sau alta dintre prestațiile datorate.

41. Potrivit pct3, pct.3.1. din Decizia Consiliului municipal Chișinău nr.2/22 din 31.03.2011, persoanele nominalizate în anexă se obligă să achite plata pentru folosirea terenurilor aferente, începând cu data adoptării prezentei decizii, trimestrial, inclusiv anticipat, nu mai târziu de data de 10 a primei luni a fiecărui trimestru financiar /f.d.10/.

42. În formula expusă, Colegiul civil observă că, prima instanță corect a apreciat faptul că, pentru perioada 31.03.2011-10.10.2019, ultima zi de achitare a plății pentru trimestrul 4 al anului 2019, ce constituie potrivit calcului prezentat de reclamant suma de 945554,92 lei, a intervenit termenul de prescripție extinctiv, dat fiind faptul că acțiunea în judecată a fost depusă numai la data de 09.12.2022.

43. Or, plata pentru folosirea terenului pentru trimestru IV octombrie-decembrie anul 2019 urma a fi achitată până la data de 10.10.2019.

44. Așadar, cu referire la normele precitate, Colegiul civil notează că, reclamantul Consiliul municipal Chișinău a omis termenul general de prescripție, înaintând acțiunea abia la data de 09.12.2022.

45. Or, termenul de prescripție este instituit de legiuitor pentru a sancționa pasivitatea și neglijența titularului de drepturi care prin inacțiunea sau neglijența sa omite să se adreseze în termen în instanța de judecată în vederea apărării drepturilor sale. Astfel, fiind important a se respecta termenul de prescripție, pentru a preveni eventuale efecte/consecințe negative ale unei acțiuni depuse tardiv și anume: dificultatea administrării probelor în cazurile devenite litigioase cu mult timp în urmă, nesiguranță și incertitudine în ceea ce privește circuitul civil în general, precum și punerea persoanelor obligate în imposibilitatea de a executa anumite obligații pe care nu le aveau în vedere, datorită scurgerii unei perioade prea mari de timp.

46. În așa mod, Colegiul reține drept întemeiate concluziile instanței de fond privind admiterea cererii privind ridicarea excepției de tardivitate și respingerea parțială a acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție.

47. Astfel, Colegiul civil conchide că, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că, Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 urmează să își onoreze obligațiunile și să achite datoria pentru perioada 31.03.2011-10.07.2022 în care a folosit și folosește terenul proprietate municipală, precum și lipsa acestor plăți obligatorii este prejudiciat bugetul public municipal, or, legiuitorul a instituit prescripția extinctivă în scopul asigurării unei stabilități în raporturile juridice dintre părți și evitarea incertitudinii pentru o perioadă îndelungată de timp, în care, apar, derulează și se modifică o complexitate de relații dintre părți sub egida unor norme de drept distincte .

48. Sub acest aspect, Colegiul civil reține că, este justă concluzia instanței de fond cu privire la faptul că Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 a înaintat pretențiile privind încasarea datoriei pentru perioada 31.03.2011-31.12.2019, în afara termenului de prescripție.

49. Colegiul reiterează că, potrivit principiului preeminenței dreptului, condiție sine qua non a unui proces echitabil în sensul art.6 al Convenție, pricinile civile se soluționează în temeiul Legii, potrivit regulilor stabilite la art.12 CPC. Or, admiterea de către instanță a altor principii de soluționare a pricinilor civile decât cele stabilite de Lege este contrară exigențelor de echitate a procesului, având drept consecință încălcarea drepturilor participanților la proces, art.art.9, 20, 22, 26 CPC.

50. În această ordine de idei, Colegiul notează că, instanța trebuie să întreprindă toate acțiunile procedurale prevăzute de lege, avându-se în vedere faptul că de corectitudinea și succesivitatea acestor acțiuni, depinde în mare măsură cum va fi asigurată persoanei interesate apărarea dreptului civil încălcat.

51. Instanța reține în acest sens că respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art.6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (Roșca c. Moldovei, nr.6267/02 din 22.03.2005, par.24, f.d.28).

52. Inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Mării Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

53. Conform dispozițiilor art.1 alin.(3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție și Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

54. Reținând obligația instanței de a asigura preeminența dreptului în sensul definit de Constituție și practica internațională, reieșind din cele expuse mai sus, dat fiind că, încheierea primei instanțe este întemeiată, iar argumentele recurentului sunt nefondate, Colegiul civil ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.

55. În conformitate cu prevederile art.427 lit.a), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

DECIDE:

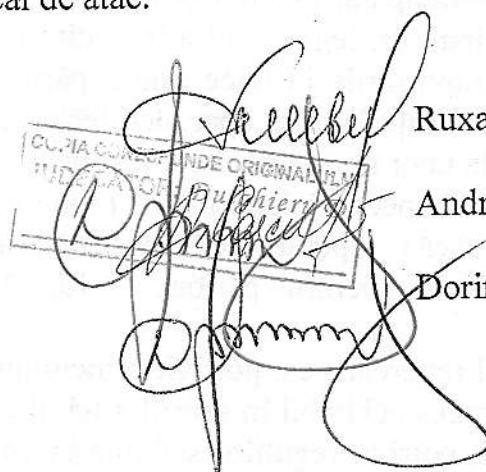
Se respinge recursul declarat de Consiliul municipal Chișinău.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 martie 2024, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Consiliul municipal Chișinău către Cooperativa de Construcție a Garajelor nr.34 cu privire la încasarea datoriei la folosirea terenului.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul

Judecătorii:

Ruxanda Pulbere
Andrei Cașcaval
Dorin Dulghieru